

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: חורף תשפ"ו, 2026
מספר השאלון: 22224
נספחים: לשאלה 3 (קריקטורה)
לשאלה 5 (תצלומים)

היסטוריה לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעה וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני פרקים.

יש לענות על שאלה אחת מכל פרק.

פרק ראשון	–	הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה	–	(50×1)	–	50 נקודות
פרק שני	–	בונים את מדינת ישראל	–	(50×1)	–	50 נקודות
					סך הכול	100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: מילון או מילון אלקטרוני עברי-לועזי / לועזי-עברי.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון (50 נקודות)

הנאציזם, מלחמת העולם השנייה והשואה

ענו על אחת מן השאלות 1-4.

1. גרמניה הנאצית בשנים 1933-1938

א. לפניכם תנאי הקבלה לתנועת הנוער הנאצית ("הנוער ההיטלראי"), שפורסמו בשנת 1936.

תנאי קבלה ל"נוער ההיטלראי"

כל נער גרמני אשר מלאו לו 14 שנה יתקבל ל"נוער ההיטלראי". עליו להביא איתו:

* אישור על מוצאו הארי.

אישור על מוצא ארי צריך לכלול מידע על ההורים והסבים מצד האימא והאבא.

* אישור על "בריאות תורשתית".

אישור "בריאות תורשתית": רופא גרמני חייב לבדוק את מצב בריאותו של המועמד.

על הרופא למלא את שאלון הבריאות המצורף לבקשת הקבלה.

יש להציג מסמכים מקוריים או העתקים מאושרים.

(מעובד על פי ר' קלוזה, "דור בהיווצרותו", בתוך א' כרמון, השואה, א', המרכז לתכניות לימודים, תש"ס, עמ' 108)

– הסבירו כיצד אחד מן העקרונות של האידאולוגיה הנאצית בא לידי ביטוי במקור. בססו את תשובתכם על שתי דוגמאות מן המקור.

– הסבירו עיקרון אחר באידאולוגיה הנאצית, והציגו צעד אחד שנקטו הנאצים בשנים 1933-1934 למימוש עיקרון זה. (26 נקודות)

ב. הציגו אחד מן הצעדים: חוקי נירנברג (1935), ליל הבדולח (1938), והסבירו מדוע צעד זה היה מפנה (שינוי גדול) במדיניות של הנאצים כלפי היהודים בגרמניה. (24 נקודות)

2. הגטאות – קשיים ודרכי מאבק

א. הסבירו כיצד פעלו הנאצים בגטאות לדה-הומניזציה (שלילת המאפיינים האנושיים) של היהודים.

הסבירו בעזרת שתי דוגמאות כיצד פעלו היהודים בגטאות כדי לשמור על אנושיות. (25 נקודות)

ב. הציגו שתי מטרות של המורדים בגטאות, והסבירו את הייחוד של מרד גטו ורשה לעומת המרידות בגטאות האחרים. (25 נקודות)

3. "הסדר החדש", מהלכי מלחמת העולם השנייה

א. הסבירו את רעיון "הסדר החדש", והציגו שני צעדים שנקטו הנאצים כדי לקדם רעיון זה בשנתיים הראשונות של המלחמה. (24 נקודות)

ב. בנספח לשאלה זו מוצגת קריקטורה של המאייר אריה נבון שפורסמה בארץ-ישראל ב-11 בדצמבר 1942.

הסבירו כיצד הקריקטורה מבטאת את מצבה של גרמניה בשלב זה של המלחמה. בתשובתכם התייחסו לשתי דוגמאות מן הקריקטורה. בססו את ההסבר על שתי עובדות היסטוריות. (26 נקודות)

4. **"הפתרון הסופי", יחס האוכלוסייה בארצות הכיבוש הנאצי כלפי היהודים**

- א. – הסבירו שני גורמים לפלישה של גרמניה לברית המועצות (יוני 1941).
– הסבירו כיצד השפיעה פלישה זו על מצב היהודים בשטחים שכבשו הגרמנים.
(25 נקודות)
- ב. בארצות שכבשו הנאצים היו תגובות שונות של האוכלוסייה המקומית כלפי היהודים:
– שיתוף פעולה עם הנאצים
– "עמידה מן הצד"
– ניסיונות לעזור ליהודים ולהצילם
הציגו שתיים מדרכי התגובה האלה והסבירו גורם אחד לכל אחת מדרכי התגובה שהצגתם.
(25 נקודות)

פרק שני (50 נקודות) בונים את מדינת ישראל

ענו על אחת מן השאלות 5–7.

5. המאבק בבריטים (1945–1947)

- א. בנספח לשאלה זו מוצגים שני תצלומים (1–2) שקשורים בהעפלה לארץ-ישראל בשנים 1946–1947.
- על פי מה שלמדתם, הציגו את מטרות ההעפלה לארץ-ישראל בשנים 1945–1947.
 - הסבירו כיצד מטרות ההעפלה בשנים אלה באות לידי ביטוי בכל אחד מן התצלומים.
- (25 נקודות)
- ב. בחרו באחד מן התחומים: מאבק צבאי או התיישבות.
- בתחום שבחרתם, הסבירו שתי מטרות של היישוב, והציגו פעולה אחת שנקט (עשה) בשנים 1945–1947.
- (25 נקודות)

6. מלחמת העצמאות

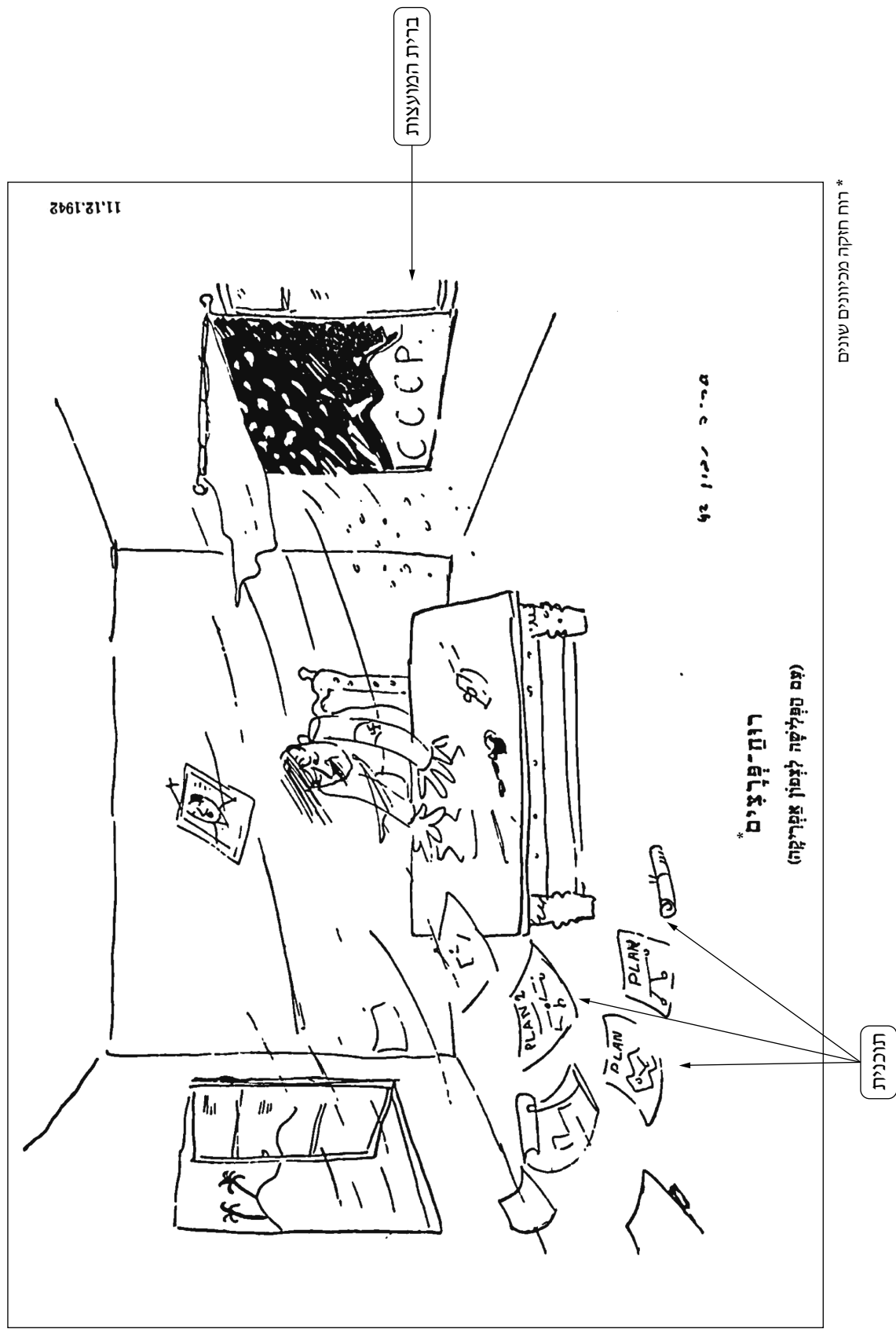
- א. מדוע פרצה (התחילה) מלחמת העצמאות (30 בנובמבר 1947)?
- הציגו שני קשיים של היישוב היהודי בשלב הראשון של המלחמה, והסבירו כיצד הוא ניסה להתמודד עם אחד מן הקשיים האלה.
- (25 נקודות)
- ב. מדוע פלשו צבאות מדינות ערב למדינת ישראל במאי 1948?
- הציגו שני קשיים של מדינת ישראל בשלב השני של המלחמה, והסבירו כיצד היא ניסתה להתמודד עם אחד מן הקשיים האלה.
- (25 נקודות)

7. עלייה וקליטה בשנות החמישים והשישים

- א. הסבירו שתי סיבות לעלייה למדינת ישראל בשנות החמישים והשישים: סיבה אחת לעלייה מאירופה וסיבה אחרת לעלייה מארצות האסלאם.
- (25 נקודות)
- ב. הסבירו את הקשיים שהיו למדינת ישראל בקליטת העולים בתחום הדיור בשנות החמישים והשישים.
- הציגו שתי פעולות שעשתה המדינה בתחום הדיור.
- הסבירו קושי נוסף של מדינת ישראל בקליטת העולים בתקופה זו.
- (25 נקודות)

בהצלחה!

נספח לשאלה 3 – קריקטורה

* רוח חזקה מכיוונים שונים

נספח לשאלה 5 – תצלומים

תצלום 1 – אוניית המעפילים יאשיהו וג'ווד, 1 ביולי 1946

הכתובת על השלט: "שרדנו את היטלר, מוות אינו זר לנו, דבר לא ימנע מאיתנו להגיע לארץ מולדתנו, הָדָם על ידיכם אם תירו על אונייה בלתי חמושה זו".

(מקור: מוזאון המלחמה האימפריאלי, צלם: ר"ו גרגורי, מספר פריט E31953)

(Photo by R. W. Gregory, Imperial War Museums, E31953)

תצלום 2 – הורדת פצוע מאוניית המעפילים אקסודוס, יולי 1947

(מקור: אוסף התצלומים הלאומי, D8-035. צלם: הנס פין)